

ХАРКІВСЬКИЙ ТРАКТОРНИЙ ЗАВОД.

Справу про будівництво нового великого тракторного заводу в Харкові вже остаточно розв'язали союзні та українські вищі органи.

Харківський завод вироблятиме трактори потужністю в 30-40 кінських сил і запасні частини до них. Шороку харківський завод випускатиме 50 тисяч тракторів. Щоб уникнути собі розміри цього велетня, наведемо кілька показників.

Щоб розмістити всі допоміжні установи й цехи заводу, потрібна буде земельна площа в 200 гектарів, бо кожний цех являтиме собою окремий великий завод. Харківський завод споживатиме 1 мільйон тонн сировини й палива, вироблятиме понад сто тисяч тонн чавунного литва, 76 тисяч тонн сталі й понад 80 тисяч тонн ріжних викоків. За приближними підрахунками харківський тракторний завод коштуватиме близько 130 мільйонів карбованців.

Точно визначити, скільки саме робітників працюватиме на цьому заводі поки що не можна. Але можна вважати, що на заводі буде не менше 150-200 тисяч робітників, інженерів та техніків. Частина робітників мешкатиме в Харкові, частина в докопаних селах, а крім того, біля заводу будують нове велике робітниче селище.

Завод будуватимуть біля станції Мосево, за шість кілометрів від теперішніх харківських паровозо-будівельного й електро-механічного заводів.

Біля цієї станції є великі земельні ділянки, на яких будують великий залізничний вузол зі значним вантажо-обігом, що обслуговуватиме завод.

Тепер заходиться коло того, щоб підготувати для нового велетня потрібні кадри робітників. Ядро заводу становитиме тих півтори тисячі кваліфікованих робітників, що працюють тепер у тракторному цехові харківського паровозо-будівельного заводу. Решту робітників запросять з інших місць та підготуватимуть у Харкові. Передбачається організувати великий навчальний завод, а поки поширять школи фабзавучу, де встановлять двозмінну роботу й організують масову перекваліфікацію (перевірку знань) безробітних. Близько 200 робітників харківських заводів і певне число інженерів мають виїхати за кордон, щоб підвищити їхнє знання.

Харківський тракторний завод за вказівками вищих органів мають збудувати за півтора року. Вже тепер починають опрацьовувати, якого саме типу має виробляти трактор харківський велетень. Заходиться також коло того, щоб забезпечити будівництво потрібним числом будівельників, забезпечити робітників будівництва житлом і харчуванням та налагодити сполучення будівництва з містом.

ЯК АВСТРИЙСЬКІ СОЦІАЛ-ШОБЕРІВЦІ ДОПОМАГАЮТЬ ФАШІСТАМ.

Ще в середині жовтня уряд поліцайстра Шобера опублікував проект нової австрійської конституції. Цей проект спричинив навіть у колах ліберальної буржуазії найбільш тривого, бо все в ньому було несподіване. Вивчивши сотні статей та параграфів, довелося зробити такі висновки: якщо буржуазія та її уряд викликали з цього проекту навіть 75 відсотків, то ще лишилося досить такого, що означало цілком позбавити робітничі права та запровадити — хай навіть трохи приховану — фашистську диктатуру.

Шоберів проект, який своєю реакцією та протиробітничим змістом багато де в чому випередив передовоїший добу, надзвичайно обурив усе робітництво. Зважаючи на такий настрій робітничих класів, австрійська соціал-демократична преса опублікувала урядовий проект із таким додатком:

— Ніколи! Ця ганебна конституція ніколи не може стати законом! Поки в країні не працюють соціял-демократичні проводирі, жадного пункту цього проекту не ухвалити...

За кілька днів у Відні відбулась надзвичайна всеавстрійська конференція соціал-демократичної партії. На ній лунали найрадикальніші слова:

— Краще смерть, ніж рабство! Ми підемо на барикади й боротимемося аж до останньої краплини крові...

На другий день після цієї конференції, де лунали такі радикальні заяви, австрійський парламент заходився обмірковувати проект конституції.

— Хай собі міркують, — казав про себе котрийсь найвищий соціал-демократичний робітник. — Ці люди в парламенті, певне, втрапили останні рештки глупдизми. Навіщо вони обмірковують проект конституції, що ніколи не стане законом. Аж щоб ухвалити проект, треба, щоб до нього пристали соціал-демократи, а вони, як відомо, з їхніх урочистих запевнень, ніколи своєї ухвали не дадуть. А якби уряд спробував запро-

вадити конституцію, зробивши державний переворот, тоді — соціал-демократи, зрозуміло, так би відповіли до своїх заяв на конференції: боротимуться до останньої краплини крові...

Та ось трапилось дещо надзвичайно цікаве. У парламенті швидко впоралась із першим читанням проекту конституції, — навіть швидше, ніж сподівався сам уряд. Проект передали до конституційної комісії, де поруч із депутатами від урядових партій беруть участь також найвидатніші соціал-демократичні ватажки. Комісія мала по діловому та докладно обмірковувати проект. Але й тут праця швидко поступала. Комісія швидко розглянула один по одному всі пункти й, додавши деякі зокремні маловажні поправки, одностайно проект ухвалила.

Комуністична партія Австрії в своїй пресі, яка день-у-день знає найнеймовірніші репресії від поліції та прокуратури, а також на багатьох митингах, викривала це маневрування та ганебну роллю соціал-демократії. Посилаючись на події в парламенті та в конституційній комісії, комуністи відзначали, що так якнайогидніше обдурили робітничу класу, та що тоді, як соціал-демократична партія на своїх конференціях галасує про "боротись до загибелі" та про свою "готовність боротись проти фашизму всіма засобами", вона в парламенті фактично бере участь у фашизації Австрії.

Уся буржуазна преса також сповіщала про події в парламенті й радо відзначала співробітництво соціал-демократії з буржуазією. Соціал-демократи заперечували. Це, казали вони, "комуністичні фантази" та гоніння буржуазної преси за сенсацією. Мовляв, соціал-демократія готова все зробити, щоб уникнути громадянської війни та кровопролиття. Проте вона не дозволяє, щоб хтось порушив елементарні права робітничої класи. Хай, мовляв, фашисти з гаймеру (бойова фашистська спілка) тільки спробують зро-

бити насильно державний переворот, як вони потраплять на залізний та непохитний опір від соціал-демократів.

Але фашистський гаймер не спробував зробити переворот. Навіщо зайві бої, навіщо будувати в робітничій класі протисну опору, коли можна всього дійти за столом нарад у парламенті та на таємних нарадах із соціал-демократичними ватажками мирно й без ніякої боротьби.

Щоб приховати свою ганебну зраду, австрійська соціал-демократія поширила байку, ніби фашистський гаймер готує переворот, щоб повалити уряд Шобера. Шобера, що вбивав відецьких робітників 15 липня 1927 р., людину "духою руки", творця цієї найреакційнішої конституції, довірену особу гаймеру, соціал-демократи звеличили, як символ демократії. Мовляв, фашисти хочуть повалити "чесного демократа" Шобера, щоб вчинити громадянську війну. Але їм не пощастить. Бо соціал-демократія чатує. Щоб боронити демократію та її втілення уряд Шобера — й забезпечити йому підтримку проти фашистів, соціал-демократи пристали до проекту конституції, скликали нову всеавстрійську конференцію й здобули в неї абсолютні повноваження скласти угоду з Шоберам.

Тепер іще сперечаються тільки про другорядні формальності. Загалом "пакт" із Шобером готовий. Найближчим двом тижнями вже стане доконаним фактом і фашистська конституція, яку ухвалить у парламенті, — звісно, з підтримкою соціал-демократів, тобто соціал-шоберівців.

Лео Кай.

ЯК ЇХ ОБДУРИЛИ Й ДАЛІ СТАРАЮТЬСЯ ОБДУРЮВАТИ.

(Лист до редакції "Українських Робітничих Вістей".)

Ми були страйкери Української Галицької Армії, яких лави завели сюди на еміграцію й тут нас покинули, забравши нас повсюди тисячі. Організатори — це самі фашисти, бувши офіцери австрійської та російської армії. На чолі організації стоїть прапорщик Кайменко, якого на з'їзді вибрав такий самі, як і він. У нашому відділі в Цвікау є яких 12 членів і між ними кілька свідомих робітників, але є й такі, що їх хто куди хоче, туди й веде. Голова Скрабач, бувши старшина австрійської армії, що по українськи й славянськи не знає, але за одну добу зробився українцем, та його помічник Манджук, починають нас тероризувати. Хто з нас заговорить з місцевими робітниками, того зараз називають комуністом і грозять поліцією і казуть, що викликує за кордон. Вже одного викликували з організації за те, що наважився до місцевих робітників спортивної організації. Черга вже за нами. Але ми самі виходимо з тої їхньої організації, бо зрозуміли, що з фашистами нам не по дорозі. Ми тільки розходиться о трохи, а нам і робітничих часосписів не дозволяють читати. Годують нас "Діалом", "Українською Нивою" та ще до них подібними.

Звертаємося до Вас, товариші, чи не могли б Ви вислати нам часоспис "Укр. Роб. Вістей" щоб ми могли дещо прочитати та довідатися про робітничі життя. Колись напишу більше про те, як нам живеться на чужині.

Робітник з північної Чехії.

ЧУЙНІСТЬ НАШИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

(Лист до ЦВК ТУРФДім з Гефорта, Саск.)

Дорогі Товариші!

Неречитавши в "Укр. Роб. Вістей" число 152 телеграм, що їх вислали ЦВК ТУРФДім і Головний Заряд РЗТ до голови уряду УСРР тов. Чубаря, як протест проти нападу фашистських студентів на радянський консулят у Львові і з приводу арештування контр-революційних діячів на Україні — мене ця новинка дуже втішила. В цих телеграмах і бачу чуйність наших центральної зарядів, які прислухаються до голосу трудящих, до поступків контр-революцій й зараз же на них реагують.

Позвольте ж, товариші, відгукнутися до серця склести, сердечну подяку ЦВК ТУРФДім та Г.З. РЗТ за те, що вони в імені тисяч своїх членів прилучили свій голос протесту до протесту трудящих Радянської України. Я ширю вірою, що наші організації і в майбутньому стоятимуть вірно на

сторожі інтересів працюючих і непохитно стежитимуть за потребами робітничої класи. Я закликаю наші відділи не тільки будувати ці свої організації, гуртуватися довкола своїх центральної зарядів і йти завжди солідарно проти ворогів робітництва, а в обороні трудящих Радянської України.

Тов. Серг. Опиненко.

ОКРУЖНІ НАРАДИ ВІДДІЛІВ ТУРФДІМ В ФОРТ ВІЛ'ЯМ, ОНТ., І ОКОЛИЦІ.

Одним повідомляється, що окружні наради відділів ТУРФДім в окрузі Форт Віл'ям, Онт., відбулись в неділю, 26 січня 1930 р., в Укр. Роб. Домі в Форт Віл'ям.

На цих нарадах мається обговорювати власні організаційні справи. Початок нарад в 10-й годині ранку.

Окружком.

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОГО ВИДАВНИЧОГО ТОВАРИСТВА

Одним подається до відома членів і членкинь Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства, що **ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ Р.-Ф.В.Т. відбудуться в суботу, дня 15-го лютого 1930 року, в годині 9:30 рано, в Укр. Робітничім Домі у Вінніпегу.**

Програма зборів:

1. Відкриття зборів.
2. Звіт Ради Директорів Р.-Ф.В.Т.
3. Звіт Контрольної Комісії.
4. Плянн праці видавництва на 1930 рік.
5. Вибір Ради Директорів на 1930 рік.
6. Закриття зборів.

Кожний член і кожна членкиня Р.-Ф.В.Т. повинні обов'язково взяти участь в цих зборах, або дати своє уповноваження другому членові, щоб той заступив його і голосував за нього у всіх справах, які збори будуть вирішувати. Друковану таку форму уповноваження, готову до вповноваження, можна дістати перед зборами від секретаря Р.-Ф.В.Т.

За Рад Директорів Р.-Ф.В.Т.

В. Н. Колісник, голова.

І. Пастух, секретар.

ВСЯЧИНА

"РОБІТНИЧІ" МІНІСТРИ МОЛЯТЬСЯ БОГУ.

Журнал "Євангеліська Ніч" видає 7. липня м. р. сповіщає про релігійність мексиканських міністрів таке: "Цякий ряд вождів англійської партії праці, що прийшли до влади, беруть обов'язкову участь у церковних життях. Теперішній міністр закордонних справ Гендерсон не тільки є релігійний урядовець церковної громади, а навіть виступає з релігійними проповідями. Маргарита Боуфрод — міністр

праці — заявила журналістам, що для неї неділя втрачена, коли вона в цей день не побуває в церкві. Міністр Томас Бантіст. МекДоналд глибоко релігійна людина. 1925 року він писав телеграму міжнародньому конгресові церковників в Стокгольмі. Ця телеграма своїм "благочестям" і висловлювала релігійним тоном різко відзначалась від поміркованих привітань інших державних діячів".

МУССОЛІНІ В МИНУЛИМ І СУЧАСНІМ.

25. березня 1904 року у паровій димі в Лозанні (Швейцарія) Муссоліні виступав з промовою. Він закінчив: "Бога нема. З наукового погляду релігії — абсурд, дурниця, з практичної — безглуздя, для людини — хвороба". Він також написав брошуру, що в ній доводив небути бога.

В передмові до своєї книжки "Івана Гуса" він писав, що бажав би у робітничих викликів не дозволяти читати. Годують нас "Діалом", "Українською Нивою" та ще до них подібними.

Ще 1910 року Муссоліні був засуджений до в'язниці за порушення церковної служби. Тоді було йому 27 років. Він відсидів до церкви з компанією своїх товаришів, озброєних дробом, і під час служби обирали пона та погрожував під-

палити церкву. Це було в місті Форлі у церкві св. Меркурія.

1919 року, перебувши із Аргоши з фронту, він заявив: "Я бажав би бачити поганський народ, що любить боротьбу, життя й рух вперед, народ, що не вірить в откровення і не потребує утіхи в чудесах".

Тепер Муссоліні заявляє, що "його дух — глибоко релігійний", виголошує себе християнином. Проте й не завадило йому в лютому 1928 року висловити ідеал фашизму такими словами:

"З ножем у зубах, з бомбами в руках і з призиством до небезпеки в серці". Цинічне відношення до церкви та гайдуків капіталізму — хороший показник того, кому й чому служив релігій.

МОЛИТЬСЯ ПОЛЬСЬКОМУ БОГОВІ, БО ФРАНЦУЗЬКИЙ НЕ ПОМАГАЄ.

На Варшавській поштоматі привів з Франції лист з такою адресою: "Милостивому, всемогутньому польському богу у Варшаві".

Через те, що місце перебування "польського бога" у поштоматі не було відоме, листа передали місцевому голові Мишицькому, але й він, не зв'язавши на свої широкі зв'язки з національними святощами, не знав, що з ним робити. Нарешті він передав цей лист до спілки "Захисту інтересів батьківщини на чужині". Там, нарешті, наслідний лист розкрити. От що там написано:

"О, всемогутній і милостивий польський боже. Почуй мою молитву і пошви мене цього світу і моїх мук. Спаси мене, щоб я бачив не чужу плать і скарт моїх шістьох дітей, щоб просить хліба. Це розриває мені серце. Три роки тому я простудився і з того часу лежу в ліжку. Мене одвідує часто французький папстер, він мене вговорює ширше молитися. Я молюсь весь час, але французський бог мене, очевидно, не слухає, бо діти подалі більше кричать від голоду. Почуй же ти, польський боже, мою молитву, не муч мене більше на цій землі, пошви мені спочинку і поміч ради моїх дітей".

Юзеф Кабара,

було в північній Франції.

Не відомо, чи поміг йому польський бог, чи ні.

КАТОЛИЦЬКІ ПОПИ ПЛЯНУЮТЬ ВЛАСНЕ КІНО.

У червні відбувся інтернаціональний кіно-матографічний конгрес, що звернув увагу на способи пропаганди католицького кіно-матографічного інтернаціоналу, що мав на меті поставити кіно на службу католицької пропаганди. Вже протягом довгого часу католицькі

користуються з кіно. Останнім часом стали виготовляти спеціальні католицькі фільми.

З обговорень на конгресі стало відомо, що католицьке духовенство прагне організувати попередню цензуру взагалі над усіма фільмами. "Ми не можемо примиритися, заявили вони, щоб у кіно показували представників духовенства, як

жочинців, хоча б це було історично правдиво і відповідає до фактам".

Задля цього організувався міжнародній кіно-цензурний комітет і за його починком вже змінено в католицькому дусі фільми "Св'ята Іоанна" і "Цар царів".

Представник уряду, що був присутній на мюнхенському конгресі, заявив, що побажання, висловлені на конгресі про охорону інтересів католицької церкви, буде взято до уваги, коли вироблятимуть новий закон про видовиська.

ОБІЗДКА ОРГАНІЗАТОРА В ПІВДЕННІЙ АЛБЕРТІ.

Албертійський Провком Т-ва Укр. Роб. - Фарм. Дім повідомляє всі відділи південної Алберти, що він вислав тов. А. Войтишина на організаційну обіздку. Тов. Войтишина відвідає місцевості південної Алберти в таких днях:

Белю, Гилкрест і Коален — від 16. до 20. січня.

Корбін і Натал, Б. К., 21 і 23. січня.

Летбридж і Колгорст від 25. до 29. січня.

Медесин Гет від 30. січня до 2. лютого.

Провком вишле до всіх місцевостей оголошення з призначеною датою і всі члени повинні докласти старань, щоб обіздка тов. Войтишина була успішною. Тов. Войтишина матиме збори з членами відділів і взагалі допоможе організації в їхній праці. Просимо дати тов. Войтишину як моральну, так і матеріальну підтримку.

Албертійський Провком ТУРФДім.

"ШИРОКИМ КРОКОМ".

ХТО ЧИТАЄ, ТОЙ ЗНАЄ.

Зимовою порою найдовші ночі в році. Щоб ці ночі не тратили даром, то кожний робітник чи фармер має нагоду і час дещо прочитати. Щоб розібратися в нинішніх світових подіях, треба читати робітничі газети і поміжати книжки, бо тільки той знає, хто читає.

Всім робітникам і фармерам ми пропонуємо замовити книжку від ЦВК ТУРФДім під назвою "ШИРОКИМ КРОКОМ". Книжка дуже цікава, має 580 сторінок друку і 128 ілюстрацій та в гарній оправі. Книжка на сім розділів. В кожному розділі є помішні різкі дуже цікаві статті, оповідання й поезії.

Перший розділ містить 186 різних оповідань, статтів і поезій; другий розділ 127; третій розділ 34; четвертий розділ 21; п'ятий розділ 57; шостий розділ 77; сьмий розділ 63. Разом всіх наукових статтів, оповідань і поезій міститься в цій книжці 565 з ріжних галузей життя й на різні теми. Це є прекрасний збірник, який задовольнить найвибагливішого читача.

З цієї книжки ви довідаетесь про життя і господарку українських селян і робітників на Радянській Україні. Поза цю господарську розвідку, ви знайдете в цій книжці багато гарних і цікавих оповідань і поезій сучасних і давніх письменників. Залишилося цій книжці пару сот примірників, то му прислайте замовлення й наложитість на цю книжку скоро, коли хочете її мати. Ця на цій книжці дуже низька, бо тільки \$1.00 за примірник (сама пересилка коштує 16 центів, якої вам не рахуємо).

Коли прочитаєте це оголошення, то зараз висилайте замовлення разом з грошими на адресу:

UKRAINIAN LABOR-FARMER TEMPLE ASS'N.
Cor. Pritchard & McGreggor Sts.,
Winnipeg, Man.